

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei 25 ianuarie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, în cauza penală în privința inculpatului

Tricolici Vadim XXXXX,

Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.12.2018 - 25.01.2019,
instanța de apel: 14.02.2019 - 14.03.2019,
instanța de recurs: 02.05.2019 - 12.06.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 25 ianuarie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Tricolici Vadim a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal la 110 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în mărime de 640,00 lei, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că, la 05 noiembrie 2018, în jurul orei 21⁰⁰, inculpatul Tricolici Vadim, aflându-se în domiciliul său din s. Brînza, r-nul Cahul, fiind în stare de ebrietate alcoolică, ca urmare a unui conflict izbucnit cu concubina XXXX XXXXX, cu care locuiește în același domiciliu, urmărind scopul săvârșirii violenței în familie în privința unui membru al familiei, i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii în regiunea feței, cauzându-i excoriații pe nas și fractura osului nazal, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedură specială, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece este de acord cu calificarea juridică a acțiunilor și nu dorește administrarea de noi probe.

Astfel, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, soldată cu vătămare ușoară a integrității corporale.

La individualizarea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Totodată, instanța a statuat că rapoartele de expertiză medico-legale au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru constatarea leziunilor corporale ale părții vătămate în urma săvârșirii infracțiunii de inculpat, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrare probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În consecință, solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză medico-legale este neîntemeiată, or, potrivit art. 227 alin. (1), (3) și art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare unt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Dumitru Bărbuța, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare de 640 lei din contul inculpatului.

Apelantul a indicat că, potrivit art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale.

Astfel, argumentul instanței că statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil, în situația în care, statul și-a onorat această obligația, a demonstrat prin acțiuni de procedură legală vinovăția persoanei, și pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că, condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale al persoanelor care se află la întreținerea lor.

În speță, nefiind constatat nici unul din cazurile în care inculpatul ar fi putut să fie eliberat de plata cheltuielilor judiciare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Drept urmare, în cazurile când expertiza este dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești bugetului de stat.

Astfel, conform raportului de constatare nr. 201811P0808 din 06 noiembrie 2018 la suma de 320 lei și raportului de expertiză judiciară nr. 201811D0397 din 13 noiembrie 2018, la suma de 320 lei, investigația a fost dispusă de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Potrivit art. 75, alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), se stipulează că, (3) în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

În această ordine de idei, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Or, efectuarea expertizelor în cauză ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

5. Procuror-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel.

Recurentul a invocat că, conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

În primul rând, cheltuielile de efectuarea expertizelor judiciare sunt în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În al doilea rând, chestiunea cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune pe condamnat responsabil de aceste cheltuieli, și doar dacă condamnatul nu este în stare, din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

În al treilea rând, în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsesc soluții privind cheltuielile judiciare, așa cum cere art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397 pct. 5) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, ori, cheltuielile judiciare sunt suportate de către inculpat sau sunt trecute în contul statului.

Simpla soluție de respingere a cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare nu este o soluție procesuală, deplină și legală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului vătămărilor corporale cauzate victimei, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei chimice urmează a fi făcută din contul mijloacelor

bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, cu referire la argumentul recurentului că *în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsesc soluții privind cheltuielile judiciare*, se reține că art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, nu obligă instanța de apel să repete în dispozitivul deciziei adoptate soluția dată de prima instanță, în cazul în care respinge apelul ca nefondat cu menținerea sentinței atacate.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva sentinței Judecătorei 25 ianuarie 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, în cauza penală în privința lui Tricolici Vadim XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 iulie 2019.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun